

28.3.50, יום ג' י"ז ניסן

אמש באו מרי וגליה. ביקשתי עמוס להביא אותם היום לירושלים.

- למי קול יש רק 2000 חלוצים בכל קבוצי ההכשרה בעולם. עליה הנוער היא הרזרווה החלוצית היחידה. באה 1000 לחודש. מחוץ 16.000 נוער מהחנכים במשקי ספ"מ 3500. הוא כחאוונן על חבר הקבוצות "שמגלה אדישות גדולה."

- בא שרף. הכניות יום העצמאות: בערב משואה, גדנע, החלוקה, שדר של רה"מ, במוח, ריקודים. למחרת: רכבת ילדי עולים לירושלים. נאום ברדיו משר החינוך, חגיגות בפחנות עולים, (ברמלה ובפחנות) מעשר עד שחיים בכל בתי הקולנוע פוחים חנם. מסיבות לחיילים ולנכים, החלוקה צבא בירושלים בשעה 3, בלי נשק כבד, החלוקה בחיפה, מפגן אוויר בה"א, בשש קבלת פנים ע"י רה"מ בגן העיר בירושלים, בערב נשפים לחיילים ולקוטרים, חזסורת.

נדרש מנשר. יעצתי לבקשו משזר.

מועצת כוח סודרה. נקבעו שלוש ועדות: 1) ועדת כוח אדם: א. גרץ מרכז (משרד סטטיסטי), ע. בן-דוד - חקלאות, י. גוברניק - פנים, רב סרן מולש - מטכל, י. נבון - עבודה, ב. רוזנסל - בסחון, מ. אבידור - חינוך. י. עמי - מרכז המועצה, משרד רה"מ. 2) ועדה לחכנון משק, י. עמי - מרכז (רה"מ), דר. ל. גרינבוס (רה"מ), דר. מ. כהנר (חבורה), א. עמיר - חקלאות, סגן-אלוף מונבז - מטכל, רב סרן דוסטרובסקי - מטכל, י. גירגין - מסחר וחעשיה, לוינסון - אטפקה וקיצוב. 3) ועדה להכשרה טקצועית: י. ינובסקי - עבודה, מ. אבידור - חינוך, מ. כהנר - חבורה, א. מ. רקובר - מסחר וחעשיה, א. שומרוני - בסחון, רב סרן א. שמיר - מטכל, י. עמי - מרכז המועצה, רה"מ.

חברי המועצה: ז. שרף - יו"ר, ש. אביגור - בסחון, ב. רוזנטל - בסחון,
מ"ב בן-יהודה - חינוך, מ. אבירור - חינוך, ע. בן-דוד - חקלאות, צ. ברנזון -
עבודה, דר. לי. גרינבוס, דר. ג. סרון, - מסחר ותעשייה, דר. א. מרכוס -
מסחר ותעשייה, א. רוזנבלום - פנים, א. גרץ - לשכה סטטיסטית, אלוף מאזה - ססכל,
אלוף מקלף.

(68) - בא גרשון זקל פיתוח, כיס, הכשרה מקצועית. דורשים 57 מיליון ל"י לפיתוח,
בחור זה 7 מיליון מטבע זר, כחון למלווה האמריקני, זה יפתור בעיה התעסוקה, קפלן
מציע 65 מיליון לפיתוח, הוא חולק על הוועדה בדבר חלוקה הכסף, מערער על תביעות
הנגב והתחבורה. קפלן קיצץ התקציב להכשרה מקצועית. גולדה דרשה רבע מיליון
להכשרת 2000 פועלי בנין. בלי זה ייקר הבנין, כי לוקחים פועלים מהשוק השחור.
למקורות דרושים 3 מיליון בכסף זר לכלים ולמכשירים. יש להחליט מיד על ההזמנה
כי חיבוא ימשיך כשנה. מחמרמים על הממשלה שאין חסרי בנין.

אמתי לגרשון שאני רוצה להרכז בליסוד בעיות העליה וקליטה; המצב במחנות,
סיכויי העליה ל-3-4 שנים ולמחצית השנה הקרובה. סיכויי העבודה לשנה זו, שכון,
איכלוס ופיזור העולים בארץ. החישוב חקלאית, קליטה בתעשייה, ביט, בתחבורה
יבשתית (אווירית), בעיות הכשרה עולים בלשון ובתרבות, קליטה בצבא; בעיות המיסון,
מטבע זר, יבוא, חכרים גלמים, מכשירים וכלים, ועוד. ביקשתי לעזור לי ברכוז
החומר.

- בשלוש חלויית חנה סנש.

(69) - בחפש בא אצלי לפי הזמנתי ספיר שהגיש לי מכתב על יציאתו משרד הבסחון
החל באחד באפריל. אמרתי לו ששוחחתי עם אשכול והוא הסביר כמה סיבות, והן בעלות
משקל, אכל אני מוכרח לבקש ממנו להשאר עוד שנה, כי קשה למצוא אדם בעל יכולת

עשיה, ועוד יותר קשה למצוא בעל משקל מוסרי, ואדם שיש בו שהי התכונות הללו הוא חזון יקר.

ספיר עמד על שלו אם כי הסכים להשאר לפי שעה. מוצעים במקומו שמחה גולן, ז. שרף, ע. גלובמן, מ. גרבובסקי. אף אחד מאלה כמעט לא בא בחשבון מטעמים שונים. העובדים עכשיו במשרד - זלינגר - כספיק, יצחק כהן(?) חשבונות וכספים, בנימין גלילי - כספים, מוניה מרדר - חיל אוויר, אפרים דקל - חיל ים, אליק - נוער, יעקבסון - אספקה.

- בשש בא אצלי סלווין ועד שעה 8 שפך לפני לבו. הצבא שונא אותו. הוא פעם אטר להגים שהצעתו היא ילדוחית - מאז כל מה שהוא מייצר הוא רע. המטכל לא מחיעץ אהו. מצב הציוד בכל רע; אין משוריינים, אין ~~אצ~~ סנקים, אין חלקי חילוף. אין אף שרמן אחד לפעולה. אין אף הפ-סרק אחד שיעבור. אין חלקים רזרביים. הפיאטים מחפוצצים - נעשו ע"י העש חוץ. אין ~~אצ~~. רק הסידורים המשרדיים הם כשורה. על הנייר. עשו חמרון בנגב - והתגלה שהסנקים לא יצלחו. לא היו במשך חדשים חלקים רזרביים, והציע לייצרם - והנה פתאום מצאו חמשים ארבעים עם חלקים רזרביים. אין בליסטים - ואי אפשר יהיה לירות. המילסים היו מקולקלים. לאחר שמצאו הסיבה צווה הצבא שוב לשנות. העוסק בחימוש באגא הוא יעקב זכאי. עובדים אצלו (אצל סלווין) עכשיו 1500 איש, אבל החצי מתבטל, כי יש בכל פעם לשנות דרכי הייצור. מרגמה "3 לא טובה, שאול וספיר נרתעו מהריכוז - לאחר שהחלט כי מפחם, מעבדה מרכזית והעש חוץ יעברו לסלויין. העש חוץ לא הוציא שום דבר מחוקן מתחת ידו. התעש בירושלים לא שווה כלום. למטה מבקורח אין מקצועיות, רק משרד גדול. הסנהל יחיאל לא יצלח.

שאלתיו מה הוא יכל לייצר במשך שנה? התשובה :

- (א) מרגמות "2, 3", 120 מ"מ - כמה שנרצה.
  - (ב) פגזים לנ"ל: רבע מיליון "2, 150,000, 3", 60,000 - 120 מ"מ.
  - (ג) יגמור אלף של דרור.
  - (ד) כדורים: 12 מיליון 292, 10 מיליון 9 מ"מ.
  - (ה) חלקים רזרביים לטכונות יריה ולחומחים - בשוי רבע מיליון.
  - (ו) פיסים של רובה (מסולים) 2000 ולהם 150,000 פגזים
  - (ז) סילסים 100,000 או יותר, כמה שידרש, רטונים שונים לפי הדרישה, כמה שירצו.
  - (ח) שריון - תיקון מסוריינים, חלקים רזרביים לטנקים בשוי 150,000 ל"י לשנה.
  - (ט) תיקון החמושה בשוי 50,000 לשנה.
  - (י) אמפקות שונות לחיל אויר, בשוי של 50.000 ל"י.
- במשך שנתיים יוכל לעשות כל פונדר, בזקוח. צמצם בעוד 18 חודש - פגזים לחומחים, בליססיד.

המסקנות :

- (א) תלונות: א) נחסכו עבודות גמר כמעט בכל סוגי החוצרת.
- (ב) חוסר ההקדמות ממשית בפיתוח סוגי נשק חדשים. ג) מצב קסטרופלי בשריון ונשק אנטי טנקי - כל זה מפני התפוררות התעשייה. שר הבטחון לא החזיר למחות ראשי הצבא שבלי תעשייה צבאית לא ייחכן בטחון, והצבא הוא רק אוהד פסיבי, כשדרושה עזרה אקטיבית. יש להעמיד הצבא על החשיבות המכרעת שיש לתעשייה הצבאית. יש להדגיש התפקיד המכריע שלווין ועוזריו מילאו וממלאים בפיתוח התעשייה. אנשי השרותים והאגפים בצבא לא פיתחו בקרב פקודיהם אהדה לתעשייה צבאית. על הרמטכל לפתח רוח של שיתוף. הרמטכל צריך לברר לכלם שלא יחכן בנין נשק בלי תהליך מסוים של שכלול ובנין. השכלולים יבואו מהנסיון של הצבא מצד אחד ושל התעשייה מצד שני.

יש ההפתחות בלתי בריאה שהתעשייה הפכה רק לקבלן לייצור נשק. פיתוח סוגי נשק חדשים נמסרה לאחרים, שאין להם ידיעה ונסיון וציוד. הוא דורש מהרמטכל שיראה בתעשייה הצבאית הגוף המוסמך היחידי הן לייצור הנשק הקיים והן לפיתוח סוגי נשק חדשים, בהתאם להוראות הצבא. חמד יעשה רק עבודות מחקר, אולם לא עבודות פיתוח טכנולוגי של נשק. עכשיו חמד נהפך לבית חרושת ברמה לא גבוהה. ועדה מוסמכת צריכה לקבוע התחומים בין חמד ובין תעשייה צבאית.

יש להקים ועדה חימוש עליונה בהתאם להצעת ועדת החקירה. יש להקים ועדה שחבריה יהיו אגס/מתס, אגס/מהד, מסכל/אגא ומנהל התעשה. ועדה זו תעבוד בהנהלתו של סגן הרמטכל ותיצור שתוף פעולה בין שרותי הצבא ובין התעש. ועדה זו גם תשמש גוף עליון להכרעה בשאלות שמתעוררות בתעשייה.

להוציא לפועל מסקנות ועדת החקירה(?) מפחס, מתס, תעש ירושלים, המעבדה המרכזית (אם לא יוחלט על הצטרפותה לחמד) יוכנסו מיד למסגרת התעש פעולת החיזוק תיעשה בהחלטיות. לא תהיה שום מסגרת נוספת לתעש. אליהו סחרוב יתמנה סגן מנהל כללי של תעש (הוא דורש דרגה אלוף).

- הודעהי לבן אהרון שאני מחכה עכשיו לחשובת מפ"מ על הזמנתי להצטרף לממשלה. אלקנה שמסר לו דבר זה נאמר לו שבן אהרון רוצה להציע למפלגתו להצטרף לממשלה בלי כל תכנית, כמו בממשלה הזמנית, - ממשלה מרוקח ועד מפ"מ.